

Vurdering for læring i Leirfjord kommune.

Hva er vurdering for læring?

Mange studier har vist at måten elevene vurderes på både kan hemme og fremme læring. Skolen er opptatt av hvordan vurdering kan brukes som et redskap for læring.

Begrepet *Vurdering for læring* er vurdering underveis i opplæringen. Formålet med underveisvurdering er to-delt, den skal både:

1. fremme læring og utvikling
2. ... og gi informasjon om kompetansen til eleven og lærlingen

Begrepet *Vurdering av læring* brukes om vurdering av hva eleven kan på et gitt tidspunkt.

Underveisvurdering leder frem til sluttvurderingen (standpunkt karakterene).

Underveisvurdering	Underveisvurdering	Sluttvurdering
For læring	Av → for læring	Av læring
Vurdering som har til hensikt å forbedre elevens kompetanse og som er integrert i læringsprosessen	Vurdering som har til hensikt å beskrive elevens kompetanse i fag på ulike tidspunkt, som grunnlag for forbedring i faget	Vurdering som har til hensikt å gi informasjon om elevens kompetanse ved avslutning av opplæringen i et fag

I dagens skole, både i Norge og internasjonalt, snakkes det om ett begrep i forhold til vurdering. Det er *vurdering for læring* eller forkortet VFL.

Viktige prinsipper for underveisvurdering

Utdanningsdirektoratet viser til fire forskningsbaserte prinsipper som er sentrale i vurderingsprosesser som har til formål å fremme læring. Disse er også nedfelt i forskriften til opplæringsloven som rettigheter for elever og lærlinger.

Skolene arbeider med å lage tydelige mål og kriterier for elevenes faglige og sosiale utvikling.

Elevene skal få faglige relevante tilbakemeldinger, råd om forbedring og bli involvert i vurderingsarbeidet. Dette er viktig for å fremme læring, og kan bidra til at både lærere og elever får mulighet til å påvirke og endre undervisningen ved hjelp av samtaler om elevenes læring.

Elevers og lærlingers forutsetninger for å lære kan styrkes dersom opplæringen planlegges ut fra disse 4 prinsippene:

De 4 prinsippene for vurdering for læring

Elevers og lærlingers forutsetninger for å lære kan styrkes dersom de:

1. Forstår **hva de skal lære** og **hva som er forventet av dem**.
2. Får **tilbakemeldinger** som forteller dem om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen.
3. Får **råd** om hvordan de kan forbedre seg.
4. Er **involvert i eget læringsarbeid** ved blant annet å vurdere eget arbeid og utvikling.

Vurdering for læring i klasserommet

Et viktig prinsipp for underveisvurdering er at elevene forstår hva som skal læres og hva som forventes i opplæringen.

- **Læringsmål** kan formidles til elevene på arbeidsplanen/ ukeplanen og skriftlig eller muntlig ved oppstarten av en undervisningsøkt og ved oppstart på et nytt tema. I mange klasserom finnes det oversikt over ukas mål og kriterier oppslått på veggen. Læringsmål og eventuelle kriterier er

utgangspunkt for oppgavene, samtalene i klassen, tilbake- og framovermeldingene og karakterene elevene får.

- **Kompetansemål.** Alle fag har mange ulike kompetansemål. Du kan nå hele eller deler av et kompetansemål. Det omtales som måloppnåelse.
- **Måloppnåelse** er ferdigheter /forståelse /kunnskap bundet sammen. Det er kompetansemål etter 2. trinn, 4. trinn, 7. trinn og 10.trinn.
- **Et kriterium** beskriver kjennetegn på hva som kreves av et bestemt arbeid eller en oppgave. Kriteriene gjøres kjent for elevene før de begynner å arbeide eller de er med på å utarbeide kriteriene.
Kriteriene er alltid klare før elevene skal vurderes, slik at elevene vet hva som er viktig for temaet, og hvilken kompetanse de skal strekke seg etter.
På ungdomstrinnet vil elevene også få vite hva som skal til for å få de ulike karakterene.

Vurdering som metode

Målet med vurdering er at elevene skal forbedre seg og oppleve bedre læring.

I Leirfjord vil vi at lærerne har vurdering som **metode** i sin undervisning. Det betyr at vurdering preger undervisningen fra det øyeblikket læreren kommer inn i klasserommet til vedkommende er ferdig med undervisningsøkten. Undervisningen preges av:

- Læreren hjelper elevene til å se undervisningsforløpet i sammenheng med målet både når arbeidet begynner og når det avsluttes.
- Elevene kan være med på å formulere kjennetegn for måloppnåelse som skal benyttes for å se om målene for elevenes læring er nådd.
- Læreren hjelper elevene til å forbinde nytt stoff med allerede innlært stoff.
- Forventningene til elevene er klare, tydelige og positive.
- Metodene for trening læres og varieres.
- Elevene kan benytte ulike læringsstrategier.
- Det legges opp til ulike organiseringsmåter, individuelt arbeid, arbeid i par, store og små grupper
- Lærere gir tilbakemelding for at eleven skal få innblikk i hva hun/han kan og ikke kan.
- Elever og foreldre får vite hva som kan gjøres for å fremme elevens læring

Foreldreengasjement

Forskning viser at foreldres engasjement i egne barns opplæring og skolegang har avgjørende betydning for motivasjon, innsats og læringsresultater.

Hva kan dere som foreldre/ foresatte bidra med for å styrke læringen?

- Snakke positivt om skole og læring.
- Samtale med barnet/ den unge om barnets/ den unges skolesituasjon som kan hjelpe barnet/ den unge til å forsterke positive opplevelser og til å finne løsninger på det barnet/ den unge opplever som problematisk.. Tema kan være: relasjoner, trivsel, motivasjon, klassemiljø, læringsaktiviteter, egenrevisning etc.
- Snakk med barnet/ den unge om læring
  - hvordan hun/ han lærer og jobber med skolearbeidet – husk at barn lærer på mange forskjellige måter.
  - om ukas læringsmål og hvordan han/hun har tenkt å nå disse
  - om læringsmålene er nådd hver uke – å gjøre leksene er ikke sidestilt med at det har skjedd læring
  - les kommentarene barnet/ den unge får fra læreren på arbeid som er utført

- hjelp barnet/ den unge med å jobbe videre med det læreren anbefaler for at barnet skal forbedre seg i faget.
- Ta kontakt med skolen dersom du opplever at barnet / den unge strever med å lære. Følelsen av å mestre gir barn og unge lyst til å lære mer!
- Hjelp barnet/ den unge med å innarbeide gode rutiner for skolearbeid heime.

Praktiske eksempler på hvordan læreren kan jobbe med Vurdering for læring

Egenvurdering

For at eleven skal kunne tenke over hvor de er i sin læringsprosess, er egenvurdering viktig. Egenvurdering vil si at eleven vurderer seg selv og reflekterer over hvorvidt et læringsmål er nådd eller ikke. Elevene skal også vurdere og reflektere over egne læringsprosesser og hva de kan forbedre i forhold til dette. Dette er et viktig arbeid slik at eleven lærer å finne svar og forstår hva de skal lære og hva de skal gjøre for å nå målene.

Tommelen opp

Elevene bruker tommelen for å vise om de har forstått oppgaven eller ikke, slik at læreren enkelt kan se hvem som trenger litt mer hjelp før de er klare for å jobbe. Benyttes også ofte som en spontan tilbakemelding på elevens arbeid og resultat der og da.

Klosser/ lapper i farger

Elevene bruker klossene/ lappene på pulten for å vise om de har forstått det de skal jobbe med eller om de trenger hjelp snart eller med en gang.

Grønn: Har forstått

Gul: Litt usikker, trenger hjelp snart

Rød: Har ikke forstått, trenger hjelp

Læringslogg el.l.

Eleven noterer ned hvordan han/hun har lært, hvordan han/hun har arbeidet, m.a.o. metode, prosess, tid, ressurser. Dette er et viktig redskap for å bruke opp mot resultatet. Et viktig mål er at elevene vurderer hva som er gode strategier for seg i læringsarbeidet.

Kameratvurdering

Skolen bruker ulike måter for å øve elevene opp i egenvurdering og kameratvurdering. Kameratvurdering vil si at elever gir hverandre konstruktive tilbakemeldinger ut fra vurderingskriterier som er satt på forhånd. Tilbakemeldingene peker framover, slik at elevene kan hjelpe hverandre med å utvikle seg. Dette kan gjøres både muntlig og skriftlig. Forskning viser at dette er det beste redskapet for å fremme læring hos enkeltelever.

Lærerens tilbake- og framovermelding

I forskriften til Opplæringsloven står det at undervisningsvurderingen skal inneholde grunnlagt informasjon om kompetansen til eleven og skal gis som meldinger med sikte på faglig utvikling. Tilbake- og framovermeldingene skal i hovedsak rettes mot arbeid med oppgaven, læringsstrategiene eleven velger å bruke for å oppnå forventet læring. Tilbake- og framovermeldingene skal føre til læring, og elevene skal få sjansen til å forbedre seg i temaet de blir vurdert i. Meldingene kan gis muntlig eller skriftlig, og skal inneholde både hva eleven mestrer og vekstpunkter som eleven kan arbeide med.

Skolens rutiner for samarbeid om vurdering med elev og foresatte.

Elevsamtaler

Skolen er i forhold til forskrift til opplæringsloven, kapittel 3 forpliktet til å sørge for at planlagte elevsamtaler blir gjennomført på alle årstrinn fra 1. – 10. skoleår. Elevene har rett til minst en samtale per halvår som en del av undervisningsvurderingen (§ 3-11).

Utviklingssamtaler

I Leirfjord kommune gjennomføres utviklingssamtalene i høst- og vårsemesteret..

I forskrift til opplæringsloven § 20-3 heter det at kontaktlæreren i samtalen skal gjøre rede for hvordan eleven står i forhold til målene i læreplanen, og hvordan eleven arbeider til daglig. Dette gjelder både i forhold til den faglige læringen og den sosiale og personlige utviklingen. I samtalen skal foreldrene og læreren få svar på spørsmål og bli enige om hva som skal skje framover.

Halvårsvurdering med og uten karakter

Halvårsvurdering er skriftlig og skal gjøres på It's learning. Foreldre kan avtale med kontaktlærer at de får papirkopi.

Forskriften til opplæringsloven gir eleven rett til en halvårsvurdering som gir dem begrunnet informasjon om kompetansen i faget. Eleven skal også ha tilbakemeldinger med sikte på faglig utvikling. Halvårsvurderingen i orden og oppførsel skal gis uten karakter i hele opplæringsløpet.

For å lese mer om statlige føringer for vurdering, gå inn på

[Utdanningsdirektoratet Vurdering](#)

[Opplæringslova Kapittel 3. Individuell vurdering i grunnskolen og i vidaregåande opplæring](#)

